

ARANSCHAMAINTS

Donat, sala da gimnastica

Sonda, igls 20-5-2000 a las 16.00: Concert da la scola da musica Viamala

Tusàn

Curer par tuts, mintgame la measeanda da las 19.00 – 20.00; davent digls 6-9-00 – 18-10-00 da las 18.30 – 19.30. Igl vean furmo quater grupas, d'antschaviders antocen curiders activs. La partizi-paziun e gratuita.

Clinica Bavregn

Vendegis, igls 26 da maitg a las 20.15: Concert da musica populara viglia cun igls Fränzlis da Tschlin

Tgazes, sala polivalenta

Sonda, igls 27 da maitg a las 20.00: Concert anual da la Brass Band da Tgazes

Tusàn, plaza da scola

Dumengia, igls 28-5-00 a las 10.00: Feasta da giois da la grupa da giujear «Purzelbaum»

Farschno, casti da Schauenstein

Vendegis seras culinarias, davent da las 19.30 apero, davent da las 20.00 menu da tschentg tratgas tenor la moda piemontesa, natiral cun products frestgs. Sen dumonda magna igl team da manaders bugent interessos tras igl casti da Schauenstein, digls 1-4-00 – 31-12-00

Flearda, bagn puril Hänni-Grass

Visita guidata par parsunas singulas, famiglias, scoletas, scolas a.a.a. Ir a tgavagl par unfants, inclusivameing tgira da tgavals en pussevel durànt igl antier on

Tusàn, Kino Rätia

Gievgia, igls 18-5-00 a vendegis, igls 19-5-00 mintgame alas 20.15, film: «Angela's Ashes»: reschia: Alan Parker, Irlanda, USA 1999, a/t, 148 min., davent da 14 ons

Sonda, igls 20-5-00 a las 16.15: film «Der Gigant aus dem All», reschia: Brad Bird USA 99, 87 min., tudestg, davent dad 11 ons, tenor igl cudesch d'unfants da Ted Hughes

Sonda a dumengia, igls 20 a 21 da maitg 2000, mintgame a las 20.15, film: «The Cider House Roules», reschia Lasse Hallström, USA 1999, a/t, 131 min., davent da 14 ons

Tusàn, hotel Crusch alva

Measeanda, igls 24-5-00 a las 20.00, film da video: «Die Regierung», preschanto da l'uniun «insieme»

Gievgia, vendegis a sonda, igls 25-5-00, 26-5-00 ad igls 27-5-00, mintgame a las 20.15, film: «Hurricane», reschia: Norman Jewison, USA 1999, a/t

Vendegis a dumengia, igls 26 a 28 da maitg, mintgame a las 20.15, film: «Lovers», reschia J.M. Barr, f/t, USA 1999, vo, 96 min., davent da 14 ons

reclama

«Scharfes Angebot»

Jetzt erhitzen Sie bei Ihrem Getränke-
händler zu jedem Hennes Beft vom
Pils, Mähli Soft special und
Toblerone Apfelwein
Auch ein schmeckiges
Mähli-Messeri!

Mähli-Soft passen zu jedem
Bier und vor allem zum
Zwiel und Zwicki.

Bei den German Hener
typischen Obstweinen
Süßes helfen Sie mit,
unsere Obstspitzen zu schmecken!

MÖHL Distillen
mit 1895

Mosterei MÖHL AG, 9520 Arbon, Tel. 071/446 43 43

Das steirische der Raza «Highland Cattle», robustas, tgientschas, dischaintas a prasas.

Exots ainta Schons

Biestga scota alpina

■ (grc/anr) La raza da «Biestga scota muntagnarda», «das Schottische Hochlandrind» near «Highland Cattle» para dad ear fitgear pe ainta Schons. D'egn peer mains anà scuntr'ign sen la Muntogna da Schons quater sterlas da quella raza anzanous an egn bot tess. Anqual verso catschadur à tschifo sieus perspectiv tartgànt c'igls tscheavrs pasculeschan tutanegna da beal cler gis. «Ussa me mi gi, tge tschearta biestga e ve tschà an que bot», àn ign savieu udir igl davos tains. Easser ear'igl nut oter ca quater steirlas da la raza «Biestga scota muntagnarda» digl bio-pur Paul Nicca da Donat.

Raza pura da ple ca 200 ons annà

La «Biestga scota muntagnarda» sco raza pura, vean traitga da ple ca da 200 ons annà. Igl cudesch da tratga exista gea digls 1884 davent. Pardavànts da quella raza e egn spezia biestga celtica. Igl amprems exports da quella raza scota àn succedieu digls 1978 an teara tudestga. Oz existi duple biestga scota an oters stadis c'an Scozia seza. Actualmeing e quella rapreschantada agl Canada, an l'USA, an l'Australia, an la Scandinavia, agl Danemarc, an Frantscha, an Ollanda, an Svizra ad an l'Austria.

«Biestga scota muntagnarda», «Das Schottische Hochlandrind» near «Highland Cattle» e egn raza da biestga pintga tocen masàna. La raza duess aver egn constituziun digl tgierp armonica a proporziuns correctas. Igl tgieu, trànter igls ils a la buca largia, duess furmar egn trianghel simetric. Igl corns schi simetrics sco pussevel duessan crescher tgl tor aschi horizontal sco pussevel or da la risch da la corna ad alura prest satorstcher anavànt. Igl corns da la vatga da quella raza duessan easser ple lùngs, ple fegns a lartgs a stierts ansei. Las ureglias den easser spess pelusas. Igl animals àn egn fundamaint robust ad egn dies lùng a musculus. Igl dies c'e davos ancünter la risch da la cù ampò ple òlt, promovca la vatga fa ple tgientsch vadi. Otras caracteristicas en: carschidas giou bagn, butschida largia a costas lùngas.

Pigl schurmetg ancünter la fardaglia, plievgia, calira a parasits sto la «lana» suaint easser spessa ad igl pel sura lùng. Las tschacas den easser stenas a diras ampoet aviertas vean giavischo. Igl tors ston ver la tatona an furma d'artg cun pel tschuriclo. Las spatlas stuessan easser

musculus a culijeadas stretgameing cujl tgierp. Tipic par la raza a par motivs sco ca la biestga scota vean tanida vean pratandieu egn butschida ca funcziuna bagn ascheia ca quella raza fa tgientsch vadi par impedir la sperdita da vadeals. Par que motiv vean vurdo da razar cun biestga cun la part davos musculus. Muscladira scunflada e betga tipica par la «Biestga scota muntagnarda». Igl iver duess easser traitg sei vetier igl vainter. Las tetas duessan betga easser megna lùngas a megna grossas ascheia c'igls vadeals pon tatar tgientschameing.

Igl biestg scot muntagnard cun sias tgombas pletost curtas fa egn paretta robusta. La pesa vean savens sutvaltada. La raza «Highland Cattle» e tardiva. L'amprem'eadà fan ellas cun zirca 40 mains; animals femnegns pon dantànt easser madirs sexualmeing gea cun sis mains. Cun tschentg ons en ellas carschidas or digl tut. Vatgas da 17 antocen 22 ons fan ànc vadi en nigra raritad a punctueschan la rentabilitad da quella raza.

Partge «Biestga scota muntagnarda» ear tier nus?

Igl svilup da l'agricultura cun produziun estensiva ca pratenda protecciun digl ambiat sco ear igl giavisch digl

consument da cumprar tgarn ord tratga confurma agls animals caschunan biestga da tratga da quella raza e fetg antschartgeada. Igl caracter da la raza da «Biestga scota muntagnarda» e sia robustad, la lùnga veta, igl far tgientsch vadi a c'ella e dischainta a prusa. Angarschos vignan quels animals practicameing me sen la pastira. Cun quegl ca la «Biestga scota muntagnarda» e durànt igl antier on ordafora, e la vigliadetgna da maz ideala da 24 antocen 30 mains.

Tgarn da fetg buna qualitat

La tgarn da quels animals carschieus ad angarschos natiralmeing e da classifitgear sco delicatessa. La raza e betga adattada par taner an nuegls. Da la biestga da la raza scota muntagnarda dat igl tgarn cun fibras curtas, marmorisada leavmeing, aromatica a gustusa. Normalmeing vean quella raza da biestga parvasida durànt igl tains d'unviern me cun fagn ad aua. An general e'gl scumando da taner quella raza an nuegls near zons a da parver cun pavel conzentro. La «Biestga scota muntagnarda» sto saver ir durànt igl antier on sen pastira. A la dumonda, noua ca bio-pur Paul Nicca meti sias «Scotas» durànt igl unviern, a el raspundieu: «Seglple ca met a disposiziun egn tipi ad ellas».

Igl tgieu, trànter la cornas a la buca stuess furmar egn trianghel simetric. FOTOS G. R. CANTIENI

FIGL UFIZIAL

Rimnar pulpier

Rimnada da pulpier sen la Muntogna da Schons, Ziràn-Reschen ad a Runtgaglia

Gliendasgis, igls 19 da maitg 2000
– Igl pulpier veader vean rimno igl gliendasgis, igls 19 da maitg 2000 antras igls sculars.
– Igl pulpier stuess easser prunt a las 09.30 an las vischnàncas sen la Muntogna da Schons, a Ziràn ad a Runtgaglia a las 08.00.
– Da las vischnàncas da la Muntogna vean igl pulpier transpurto davent cun egn tgar da rumient. Igl pulpier veader da Ziràn vean cargieu sper la scola an egn bagnola.

Igl secretariat da l'Utilisaziun da rumient, Grischùn zentral

Antschartgear igl stgazi, zambargear cun energia solara

■ (BLL) Quegl en me duas da las purschidas digl savund divertimaint da vacanzas ainta Schons. Quel vean organiso da l'Uniun scola a geniturs da Schons a da la Pro Juventute sco ear digl vaschinadi da Ziràn-Reschen.

Digls 1 – 15 da fanadur 2000 pon sculars ad unfants c'en an vacanzas an la regiun Schons puspe far part da difairintas activitads an tres grupas da vigliadetgna: 1-3 cl., 4-6 cl. a 7-9 cl.

Curs dumandos digl on passo vignan repetieus a vetier vignan purschieus blears novs. Custs digls curs : fr. 5.- antocen fr. 15.-. Igl carnet cun las publicaiziuns e gratuit.

Igl carnets vignan repartgieus igls 29 da maitg an las scolas a deponieus tier las uniuns da trafic. S'anunztgear pon igns antocen igls 17 da zarcladur 2000.

LA QUOTIDIANA

Gassetta svizra dal di independenta cun ediziuns regionalas en ils chantuns Grischun, Glaruna, Son Gagl e Sviz.

Editor: Hanspeter Lebrument

Director: Andrea Masüger

Direcziun da la redacziun: Martin Cabalzar (schefredactor), Hans Huonder, Gieri Antoni Caviezel, Hermann Thom.

Redacziuns regionalas a Puntarschigna, Susch, Glion, Mustér, Stierva, Cuira e Donat:

Augustin Beeli (Renania/Glion), Martin Cabalzar (Cuira/Glion), Erwin Caduff (Glion), Gieri Antoni Caviezel (Glion/Mustér), Hans Huonder (Mustér), Claudio Prader (Puntarschigna), Hermann Thom (Susch), Giuseppe Venzin (Mustér).

Collavurators da redacziun: Walter Candraia (Surmeir), Gion Risch Cantieni (Renania), David Truttmann (Mustér).

Adressas da las redacziuns regionalas:

La Quotidiana, Chascha postala, 7007 Cuira;

tel. 081 255 50 50, fax 081 255 51 21.

Engiadina/Val Müstair: Via da la staziun 290,

7504 Puntarschigna, tel. 081 842 75 76,

fax 081 842 70 71 e

Suot Plaz 7, 7542 Susch,

tel. 081 860 02 40, fax 081 860 02 44

Surselva: Carcarola, 7180 Mustér,

tel. 081 929 53 80/81, fax 081 947 63 53.

Surselva/Renania: Via centrala 2, 7130 Glion,

tel. 081 920 07 10, fax 081 920 07 15.

Surmeir: Touf, 7459 Stierva,

tel./fax: 081 681 23 49.

Val Schons/Renania: La Pünt, 7433 Donath,

tel. 081 630 70 53, fax 081 630 70 51.

Chasa editura

Südschweiz Presse AG, Kasernenstrasse 1,

7007 Cuira;

tel. 081 255 50 50, fax 081 255 51 00

Manader da la chasa editura: Beat Ravaoli

Servetsch d'abunents e da distribuziun:

tel. 081 255 55 00

La Quotidiana cumpara tschintg giadas ad emna

Ediziun:

«Die Südschweiz»: 140 000 exemplars.

Dretgs d'editer

Igl è scumandà a terzas persunas betg

autorisadas da reutilisar en ina moda u maniera ils

inserts stampads en quest titel u parts da quels,

surtut cun endatar els en in servetsch

d'online. Mintga cuntravenziun vegn

persecutada giudizialmain da la societad da

propaganda, suenter avair consultà la

chasa editura.